

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

MKUTANO WA KUMI

YATOKANAYO NA KIKAO CHA NNE

02 FEBRUARI, 2018

MKUTANO WA KUMI

KIKAO CHA NNE TAREHE 02 FEBRUARI, 2018

I. DUA

Saa 3:00 Asubuhi Mhe. Andrew John Chenge (Mwenyekiti) alisoma Dua na kuliongoza Bunge.

MAKATIBU MEZANI:

1. Ndg. Ramadhani Issa
2. Ndg. Joshua Chamwela

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

Hati zifuatazo ziliwasilisha Mezani:

- (i) Mhe. Flatei Gregory Massay aliwasilisha Mezani Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti kuhusu Shughuli za Kamati kwa mwaka 2017.
- (ii) Mhe. Lolesia Jeremiah Bukwimba aliwasilisha Mezani Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Uwekezaji na Mitaji ya Umma kuhusu Shughuli za Kamati kwa mwaka 2017.
- (iii) Mhe. Suleiman Ahmed Saddiq aliwasilisha Mezani Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Viwanda, Biashara na Mazingira kuhusu Shughuli za Kamati kwa mwaka 2017.

III. MASWALI:

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

Swali Na. 40 Mhe. Zainab Nuhu Mwamwindi

Nyongeza (i) Mhe. Zainab Nuhu Mwamwindi
 (ii) Mhe. Shaaban Omary Shekilindi

Swali Na. 41 Mhe. Maftaha Abdallah Nachuma

Nyongeza (i) Mhe. Maftaha Abdallah Nachuma
(ii) Mhe. Magdalena Hamis Sakaya
(iii) Mhe. Selemani Jumanne Zedi

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

Swali Na. 42 Mhe. Selemani Jumanne Zedi

Nyongeza (i) Mhe. Selemani Jumanne Zedi
(ii) Mhe. Innocent Lugha Bashungwa
(iii) Mhe. Frank George Mwakajoka

Swali Na. 43 Mhe. Maida Hamad Abdallah

Nyongeza (i) Mhe. Maida Hamad Abdallah
(ii) Mhe. Zubeir Mohammed Kuchauka
(iii) Mhe. Venance Methusalah Mwamoto
(iv) Mhe. Omary Mohamed Kigua

WIZARA YA MADINI:

Swali Na. 44 Mhe. Ester Alexander Mahawe

Nyongeza (i) Mhe. Ester Alexander Mahawe
(ii) Mhe. Catherine Valentine Magige

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

Swali Na. 45 Mhe. Balozi Dkt. Diodorus Buberwa Kamala
Nyongeza (i) Mhe. Balozi Dkt. Diodorus Buberwa Kamala
(ii) Mhe. Raphael Alex Gashaza
(iii) Mhe. Mwita Mwikwabe Waitara
(iv) Mhe. Bonnah Moses Kaluwa

Swali Na. 46 Mhe. Susan Limbweni Kiwanga

Nyongeza (i) Mhe. Susan Limbweni Kiwanga
(ii) Mhe. Rhoda Edward Kunchela
(iii) Mhe. Iran Manase Njeza
(iv) Mhe. Esther Michael Mmasi

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

Swali Na. 47 Mhe. Gimbi Dotto Masaba

Nyongeza (i) Mhe. Gimbi Dotto Masaba
(ii) Mhe. Aida Joseph Khenan
(iii) Mhe. Rise Cyprian Tweve

Swali Na. 48 Mhe. Eng. Ramo Matala Makani

Nyongeza (i) Mhe. Eng. Ramo Matala Makani
(ii) Mhe. Ester Amos Bulaya

WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA UWEKEZAJI:

Swali Na. 49 Mhe. Cecilia Daniel Paresso

Nyongeza Mhe. Cecilia Daniel Paresso

Swali Na. 50 Mhe. Dkt. Rashid Mohammed Chuachua

Nyongeza (i) Mhe. Dkt. Rashid Mohammed Chuachua
(ii) Mhe. Hassan Elias Masala
(iii) Mhe. Hawa Abdulrahman Ghasia

WIZARA YA NISHATI:

Swali Na. 51 Mhe. Dkt. Hadji Hussein Mponda

Nyongeza Mhe. Dkt. Hadji Hussein Mponda

WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

Swali Na. 52 Mhe. Stephen Hilary Ngonyani

Nyongeza Mhe. Stephen Hilary Ngonyani

WIZARA YA KILIMO:

Swali Na. 53 Mhe. Richard Philip Mbogo

Nyongeza (i) Mhe. Richard Philip Mbogo
(ii) Mhe. Pascal Yohana Haonga

Swali Na. 53 Mhe. Khadija Hassan Aboud

Nyongeza Mhe. Khadija Hassan Aboud

IV. MATANGAZO:

- i. Wageni mbalimbali waliokuwepo Bungeni walitambulishwa.
- ii. Wabunge kutoka Jumuiya ya Kiislam walitangaziwa kukutana baada ya kipindi cha Maswali.
- iii. Semina ya WCF ilitangazwa kufanyika kesho kuanzia saa 4 asubuhi.

- iv. Semina kuhusu Masuala ya Afya ya Moyo iliyokuwa itolewe Jumapili tarehe 4/2/2018 sasa itafanyika tarehe 7/2/2018 kuanzia saa 7.30 – 10.30 jioni.

V. MWONGOZO WA SPIKA:

1. Mhe. Pauline Philip Gekul alitumia Kanuni ya 68 (7) kuomba mwongozo wa Spika na alihoji Uamuzi wa Spika kukataza Wabunge wasihoji juu ya kutoridhika na majibu ya Maswali ya Nyongeza ya Wabunge wengine;
2. Mhe. Dkt. Pudenciana Kikwembe aliomba Mwongozo kutaka kujua kama ni wajibu wa Mawaziri kutembelea Majimboni au ni mpaka waombwe na Wabunge; na kwa nini Mawaziri hawatoi taarifa kwa Wabunge wa Majimbo mara wanapokuwa na ziara ya kikazi majimboni na badala yake wanaambatana na RC au DC tu;
3. Mhe. Amina Mollel aliomba mwongozo kutaka kujua Serikali inachukua hatua gani kuboresha zao la Korosho ambalo huchangia pato la Taifa;
4. Mhe. Mussa Mbarouk aliomba mwongozo na kuuliza kwa nini Mawaziri wanaahidi kuja Majimboni lakini Bunge likiisha hawapokei simu;
5. Mhe. Aida Joseph Khenan aliomba mwongozo na kuhusiana na kutoridhika kwake na Majibu ya Swali namba 47;
6. Mhe. Emmanuel Mwakasaka aliomba Mwongozo na kuuliza kuhusu ubovu wa viti vya Wabunge ambavyo vingine vimetoka vitambaa vyake na vingine vinang'oka.

MAJIBU YA KITI

- i. Kuhusu Uamuzi wa Spika juu ya Maswali ya Nyongeza, Mwenyekiti alirudia kuisitiza kuwa huo ni uamuzi halali na wa Kikanuni ambao unafunga mjadala. Mbunge asiyeridhika na Uamuzi wa Spika afuate Kanuni kutoa malalamiko yake.

- ii. Kuhusu Mawaziri kutembelea Majimbo, huo ni wajibu wao na kwa kuwa pia wanaombwa na Wabunge wanao wajibu wa kutimiza ahadi zao. Aidha, alitoa rai kwa Mawaziri kuwatambua Wabunge katika ziara zao za kikazi Majimboni.
- iii. Kuhusu uboreshaji wa zao la Korosho, Mwenyekiti alitoa rai kwa Seirkali kulifanyia kazi jambo hilo ili kujua kama kuna mchanga unaowekwa au vinginevyo.
- iv. Kuhusu ubovu wa viti, Mwenyekiti aliwajulisha Wabunge kuwa Katibu wa Bunge atashughulikia jambo hilo.

VI. HOJA ZA KAMATI:

- (1) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti;
- (2) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Uwekezaji na Mitaji ya Umma;
- (3) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Viwanda, Biashara na Mazingira;

Kwamba, Bunge sasa lipokee na kukubali Taarifa ya Shughuli ya Kamati hizo kwa Mwaka 2017.

- (a) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti Mhe. Hawa Ghasia aliwasilisha Taarifa ya Kamati yake;
- (b) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Uwekezaji na Mitaji ya Umma Mhe. Albert O. Ntabaliba aliwasilisha Taarifa ya Kamati yake;
- (c) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Viwanda, Biashara na Mazingira Mhe. Suleiman Ahmed Saddiq aliwasilisha Taarifa ya Kamati yake.

VII. KUSITISHA SHUGHULI ZA BUNGE

Saa 7.00 mchana Shughuli za Bunge zilisitishwa hadi saa 11. 00 jioni.

VIII. BUNGE KUREJEA

Saa 11.00 jioni Bunge lilirejea na Mjadala wa Hoja za Kamati ulianza:-

1. Mhe. Riziki Said Lulida - CUF
2. Mhe. Dkt. Diodorus Buberwa Kamala- CCM
3. Mhe. Lolesia Jeremia Bukwimba - CCM
4. Mhe. Jitu Vrajlal Soni - CCM
5. Mhe. Zubeir Mohammed Kuchauka - CUF
6. Mhe. Frank George Mwakajoka - CHADEMA
7. Mhe. David Ernest Silinde - CHADEMA
8. Mhe. Janet Zebedayo Mbene - CCM
9. Mhe. Hussein Mohammed Bashe - CCM
10. Mhe. Halima James Mdee - CHADEMA
11. Mhe. Sixtus Raphael Mapunda - CCM
12. Mhe. Livingstone Joseph Lusinde - CCM
13. Mhe. Dkt. Mary Machuche Mwanjelwa
14. Mhe. Dkt. Ashatu Kachwamba Kijaji
15. Mhe. Januari Yusuf Makamba
16. Mhe. Charles Paul Mwijage
17. Mhe. Dkt. Philip Isdor Mpango

IX. KUHITIMISHA HOJA

- (a) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti alipewa nafasi ya kuhitimisha Hoja yake na kutoa Hoja ya kuliomba Bunge likubali Taarifa hiyo pamoja na mapendekezo yake;
- (b) Kabla ya kuamua Hoja hiyo Mwenyekiti wa Bunge alimpa nafasi Mhe. Halima James Mdee ili atoe Hoja ya mabadiliko;

- (c) Baada ya Hoja ya mabadiliko kutolewa Serikali kupita Waziri wa Nchi ilijibu na kutoa maelezo ya ufafanuzi kuhusu Hoja hiyo;
- (d) Mtoa Hoja ya mabadiliko alihitimisha Hoja yake;
- (e) Wabunge walihojiwa na kuikataa Hoja hiyo ya mabadiliko;
- (f) Bunge lilihojiwa kuhusu Hoja ya Kamati pamoja na mapendekezo yake na kuyapitisha kuwa Maazimio ya Bunge.
- (g) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Uwekezaji na Mitaji ya Umma alipewa nafasi ya kuhitimisha Hoja yake na kutoa Hoja ya kuliomba Bunge likubali kupitisha Taarifa hiyo na mapendekezo yake;
- (h) Bunge lilihojiwa na kukubali mapendekezo ya Taarifa ya Kamati ya Uwekezaji na Mitaji ya Umma yawe Maazimio ya Bunge;
- (i) Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Viwanda, Biashara na Mazingira alihitimisha Hoja yake na kutoa Hoja ya kuliomba Bunge likubali kupitisha Taarifa hiyo na mapendekezo yake;
- (j) Bunge lilihojiwa na kupitisha mapendekezo ya Taarifa ya Kamati ya Viwanda, Biashara na Mazingira yawe Maazimio ya Kamati Bunge.

MWONGOZO WA SPIKA:

Mhe. Kangi Alphaxard Lugola alioba mwongozo kuhusu uchafuzi wa Mazingira kwa kupiga kelele Bungeni na aliomba wapiga kelele wapewe faini.

TANGAZO:

- i. Semina kuhusu Mradi wa Umeme itafanyika kesho siku Jumamosi tarehe 3 Februari, 2018 saa 8.00 mchana;

- ii. Semina ya WCF itafanyika kesho siku ya Jumamosi tarehe 3 Februari, 2018 saa 4.00 asubuhi.

X. KUAHIRISHA BUNGE

Saa 2:10 usiku Kikao cha Bunge kiliahirishwa hadi Jumatatu saa 3.00 asubuhi tarehe 5/2/2018.